

O varhanách u svatého Mořice snil od dětství

Olomoucký varhaník Karel Martínek předvede své umění v sobotu na největším nástroji svého druhu v zemi na festivalu ForFest

JIŘÍ BENEŠ

Olomouc – Varhany ho okouzly již v deseti letech. Od té doby na ně také olomoucký varhaník Karel Martínek hraje. V současnosti je jeho působištěm chrám svatého Mořice, kde jsou slavné Englerovy varhany. Na tomto nástroji Martínek v sobotu ve dvacet hodin v rámci festivalu ForFest předvede varhanní improvizaci.

„Měl jsem to štěstí, že jsem velice brzy mohl hrát na varhany v kostele. K improvizaci mě přivedlo částečně i to, že jsem byl trochu líný a nechtělo se mi při bohoslužbách hrát písně z not. Harmonizoval jsem si je po svém a začalo mě to bavit. Improvizoval jsem, i když jsem chodil do hudební školy. Vzpomínám si, že mi tatínek často říkal, že nemám hrát jen to svoje, ale i to, co mám uloženo od učitele,“ popisuje s úsměvem varhaník Karel Martínek.

Od matematiky k muzikologii

Ačkoli na varhany hraje už dlouho, nejprve se vydal po přírodovědné cestě. „Po gymnáziu jsem studoval matematiku a fyziku. Muzikologii až později po civilní službě. V té době jsem však již věděl, že se chci věnovat přímo interpretaci. V roce 2004 jsem potom nastoupil v Brně na JAMU,“ vzpomíná varhaník, kterému už v deseti letech učarovaly Englerovy varhany v chrámu svatého Mořice. Tehdy se v něm zrodil sen posadit se k nim a zahrát si. „Přání se mi vyplnilo. Kdysi by mě ani nenapadlo, že právě u svatého Mořice budu mít hlavní pů-

VE SVÉM ŽIVLU. Karel Martínek při hře na varhany rád improvizuje. Začal s tím, když se mu nechtělo při mších hrát písně podle not. V poslední době navíc objevil jazzové skladby pro varhany, jimiž svůj repertoár obohatil. Foto: archiv Karla Martínka

sobiště. Zdejší varhany jsou největší v České republice, v rámci střední Evropy jsou na seznamu největších nástrojů,“ vysvětluje. Ovšem naučit se dobře hrát na varhany není jen tak. Člověk musí totiž při hře používat ruce i nohy. „I nohy je potřeba začít brzo trénovat, protože řada skladeb má pro ně velice náročné party. Varhany jsou však specifické hlavně tím, že

neexistují dvoje, které by zněly stejně. Tedy pokud přijede varhaník někam koncertovat, musí nejprve zjistit, jaké mají vybavení, jaké rejstříky, tedy barvy zvuku, které musí umět namíchat a použít. Musí zjistit, v jakém stylu a době jsou varhany postavené, a podle toho usoudit, co je na nich možné hrát. Je toho hodně, co se člověk musí naučit,“ vypočítává Martínek.

Tak jako je náročné se na varhany naučit hrát, stejně nelehká je i jejich údržba. Ladit se například musejí průměrně čtyřikrát do roka. „V kostele se dost střídají teploty. V zimě je tu kolem nuly, v létě přes dvacet stupňů. Má to velký vliv na zvuk, proto se musí ladit pravidelně. Zabere to většinou šest až osm hodin. Neladí se ovšem všechny píšťaly – to by se tak

často ani zvládnout nedalo, ale jen asi dvacet procent, tedy přibližně tisíc píšťal. A samozřejmě jsou tam i další věci, o které je třeba pečovat. Co mohu zvládnout sám, to sám dělám. Na větší opravy samozřejmě voláme specializovanou firmu,“ líčí varhaník, jak o svůj nástroj pečuje. Mírný zmatek panuje v otázce počtu mořických píšťal. Někde se dokonce uvá-

dí, že jejich počet přesahuje deset tisíc. „Mělo by to být přes osm tisíc, ale vzhledem k tomu, že se ten počet v různých zdrojích liší, jsem se rozhodl, že si brzy vyhradím den na to, abych je spočítal,“ směje se Martínek.

Jazzové variace na píšťalách

Lidé ho mohou za varhanami vidět při mších, ale také koncertech. V repertoáru má zastoupeného samozřejmě Johanna Sebastiana Bacha, který je mezi varhaníky považován za základ. „Je zajímavé, že přestože je to mnoho let, co Bach žil a psal, je pro hráče stále měřítkem nejvyšší kvality a technické zdatnosti. Každý varhaník by za svůj život měl přehrát celé jeho dílo. V repertoáru, který je potřeba neustále rozšiřovat, mám barokní i romantickou literaturu. Mám moc rád francouzskou varhanní hudbu 19. a 20. století. Nebráním se ani moderním skladbám. V oblíbě mám třeba Ebena,“ prozrazuje hudebník.

Zrovna objevil i několik nových jazzových skladeb pro varhany. „Kdo by se chtěl s tímto trochu neobvyklým spojením seznámit, může navštívit varhanní festival, který začíná 5. září. Jeho součástí bude i koncert zaměřený na jazz,“ láká Martínek, který se na zmíněném festivalu podílí také jako spoluorganizátor a dramaturg.

Před dvaatřiceti lety přehlídku založil jeho předchůdce Antonín Schindler, který byl u svatého Mořice varhaníkem dlouhá léta a do konce svého života festival dramaturgoval.

INZERCE

Nabídka platí do 30. 6. 2011. Na nabídku se podílí FORD MOTOR COMPANY, s.r.o., společně s participujícími autorizovanými partnery Ford. Spotřeba a emise CO₂ pro model Fiesta 1.25 Duratec (60 k): město/mimo město/kombinovaná – 7,3/4,4/5,5 l/100 km; CO₂ 127 g/km. Foto je pouze ilustrační. Pro financování vozu doporučujeme produkty Ford Credit. RPSN od 11,15 %. Navštivte prodejce Ford, www.ford.cz nebo volejte bezplatnou infolinii 800 555 109.

Miss malých vozů nyní ještě dostupnější FORD FIESTA JIŽ OD 199 990 Kč!

Každá miss má svůj recept na úspěch. Ford Fiesta nespočítá jen na svůdnou krásu, ale také na přitažlivou cenu v kombinaci se zajímavou standardní výbavou:

- rádio s CD přehrávačem + MP3, dálkové ovládání na volantu, AUX vstup
- centrální zamykání
- airbag řidiče a spolujezdce
- ABS, EBD a brzdový asistent
- volant nastavitelný ve čtyřech směrech
- elektrický posilovač řízení (EPAS)
- funkce denního svícení
- elektricky ovládaná vnější zpětná zrcátka
- bezzátkový systém doplňování paliva
- a další

FORD FIESTA

ford.cz

Feel the difference

Autoeden Zedník s.r.o.
Kotojedy 13
Kroměříž
Tel.: 573 332 730

A. Charouz, spol. s r.o.
Jesenická 2A
Šumperk
Tel.: 583 216 569

Auto Kora top s.r.o.
M. Alše 229
Valašské Meziříčí-Krásno nad
Bečvou
Tel.: 571 614 267

Autospol, spol. s r.o.
Malinovského 884
Uherské Hradiště
Tel.: 572 554 523

Auto Viki a.s.
Tř. T. Bati 415
Zlín
Tel.: 577 430 819

Carmagnus s.r.o.
Polní 14
Přerov
Tel.: 581 208 050

Cars Morava s.r.o.
Brněnská 57
Olomouc
Tel.: 585 757 880

JANIŠ Motorsport, s.r.o.
Lipenská 7
Olomouc
Tel.: 585 311 102

O varhanách u svatého Mořice snil od dětství

Název: O varhanách u svatého Mořice snil od dětství
Zdroj: Šumperský a Jesenický deník
Datum: 16.06.2011
Str.: 5
Ročník: 22
Číslo: 141
Podtitulek: Olomoucký varhaník Karel Martínek předvede své umění v sobotu na největším nástroji svého druhu v zemi na festivalu ForFest
Rubrika: Kultura
Autor: JIŘÍ BENEŠ
Odkaz: <http://www.sumpersky.denik.cz/>
ISSN: 1213-8207
Oblast: Regionální deníky - Olomoucký a Zlínský kraj
Vyšlo také v: Prostějovský deník; Přerovský deník; Olomoucký deník
Klíčová slova: ForFest

Olomouc – Varhany ho okouzly již v deseti letech. Od té doby na ně také olomoucký varhaník Karel Martínek hraje. V současnosti je jeho působištěm chrám svatého Mořice, kde jsou slavné Englerovy varhany. Na tomto nástroji Martínek v sobotu ve dvacet hodin v rámci festivalu ForFest předvede varhanní improvizaci.

"Měl jsem to štěstí, že jsem velice brzy mohl hrát na varhany v kostele. K improvizaci mě přivedlo částečně i to, že jsem byl trochu líný a nechtělo se mi při bohoslužbách hrát písně z not. Harmonizoval jsem si je po svém a začalo mě to bavit. Improvizoval jsem, i když jsem chodil do hudební školy. Vzpomínám si, že mi tatínek často říkal, že nemám hrát jen to svoje, ale i to, co mám uloženo od učitele," popisuje s úsměvem varhaník Karel Martínek.

Od matematiky k muzikologii

Ačkoli na varhany hraje už dlouho, nejprve se vydal po přírodovědné cestě. "Po gymnáziu jsem studoval matematiku a fyziku. Muzikologii až později po civilní službě. V té době jsem však již věděl, že se chci věnovat přímo interpretaci. V roce 2004 jsem potom nastoupil v Brně na JAMU," vzpomíná varhaník, kterému už v deseti letech učarovaly Englerovy varhany v chrámu svatého Mořice. Tehdy se v něm zrodil sen posadit se k nim a zahrát si. "Přání se mi vyplnilo. Kdysi by mě ani nenapadlo, že právě u svatého Mořice budu mít hlavní působiště. Zdejší varhany jsou největší v České republice, v rámci střední Evropy jsou na seznamu největších nástrojů," vysvětluje. Ovšem naučit se dobře hrát na varhany není jen tak. Člověk musí totiž při hře používat ruce i nohy. "I nohy je potřeba začít brzo trénovat, protože řada skladeb má pro ně velice náročné party. Varhany jsou však specifické hlavně tím, že neexistují dvojce, které by zněly stejně. Tedy pokud přijede varhaník někam koncertovat, musí nejprve zjistit, jaké mají vybavení, jaké rejstříky, tedy barvy zvuku, které musí umět namíchat a použít. Musí zjistit, v jakém stylu a době jsou varhany postavené, a podle toho usoudit, co je na nich možné hrát. Je toho hodně, co se člověk musí naučit," vypočítává Martínek.

Tak jako je náročné se na varhany naučit hrát, stejně nelehká je i jejich údržba. Ladit se například musejí průměrně čtyřikrát do roka.

"V kostele se dost střídají teploty. Vzimě je tu kolem nuly, v létě přes dvacet stupňů. Má to velký vliv na zvuk, proto se musí ladit pravidelně. Zabere to většinou šest až osm hodin. Neladí se ovšem všechny píšťaly – to by se tak často ani zvládnout nedalo, ale jen asi dvacet procent, tedy přibližně tisíc píšťal. A samozřejmě jsou tam i další věci, o které je třeba pečovat. Co mohu zvládnout sám, to sám dělám. Na větší opravy samozřejmě voláme specializovanou firmu," líčí varhaník, jak o svůj nástroj pečuje. Mírný zmatek panuje v otázce počtu mořických píšťal. Někde se dokonce uvádí, že jejich počet přesahuje deset tisíc. "Mělo by to být přes osm tisíc, ale vzhledem k tomu, že se ten počet v různých zdrojích liší, jsem se rozhodl, že si brzy vyhradím den na to, abych je spočítal," směje se Martínek.

Jazzové variace na píšťalách

Lidé ho mohou za varhanami vidět při mších, ale také koncertech. V repertoáru má zastoupeného samozřejmě Johanna Sebastiana Bacha, který je mezi varhaníky považován za základ. "Je zajímavé, že přestože je to mnoho let, co Bach žil a psal, je pro hráče stále měřítkem nejvyšší kvality a technické zdatnosti.

Každý varhaník by za svůj život měl přehrát celé jeho dílo. V repertoáru, který je potřeba neustále rozšiřovat, mám barokní i romantickou literaturu. Mám moc rád francouzskou varhanní hudbu 19. a 20. století. Nebráním se ani moderním skladbám. V oblibě mám třeba Ebena," prozrazuje hudebník. Zrovna objevil i několik nových jazzových skladeb pro varhany. "Kdo by se chtěl s tímto trochu neobvyklým spojením seznámit, může navštívit varhanní festival, který začíná 5. září. Jeho součástí bude i koncert zaměřený na jazz," láká Martínek, který se na zmíněném festivalu podílí také jako spoluorganizátor a dramaturg.

Před dvaadvaceti lety přehlídku založil jeho předchůdce Antonín Schindler, který byl u svatého Mořice varhaníkem dlouhá léta a do konce svého života festival dramaturgoval.

(JIRÍ BENEŠ)

Foto: VE SVÉM ŽIVLU. Karel Martínek při hře na varhany rád improvizuje. Začal s tím, když se mu nechtělo při mších hrát písně podle not. V poslední době navíc objevil jazzové skladby pro varhany, jimiž svůj repertoár obohatil.

Foto: archiv Karla Martínka

SAL2: Prostějovský deník; Přerovský deník; Olomoucký deník

Zpracovatel: Anopress IT a.s.

[« zpět na začátek](#)

Anopress IT, a. s., Prvního pluku 12a, 186 00 Praha 8, Tel.: +420 255 729 672,

www.anopress.cz, obchod@anopress.cz

IČ: 26694484, DIČ: CZ26694484, Spisová značka B. 7642, Městský soud v Praze